

אַנאַקאָמענט-פרייז:

מאָנאַטליך	40 גראַשן
פערטל-ירליך	1.20 זל.
אויסער יאָרליך מאָנאַטליך	1 זל.
פאַר אַ קוואַרטל	2 זל.

אַנאַקאָן-פרייז:

פאַר אַ וואָרט טעקסט 10 גראַשן

פאַרן אינזאָרט פון די זאַקאָן און אָפּגעברייט און די רעדאַקציע נישט פאַרזאָרען.

די צייטונג טראָגט נישט קיין געשעפט-פאַרקאָמער און אין נישט אויסגעטריבט אַרײַן פאַרדינסט.

אַדרעס פאַר פרייז און בעלט-זענדונגען:
 Red. „BIALER WOCHENBLAT“
 Red. „BIALER WOCHENBLAT“
 Biala-Podl., Grabanowska 39.
 Konfo rozrach. № 1.
 Skrz. poczt. 26.

פֿיאָלע-פּאָדלָסַק וואַכענבלאַט

נאַציאָנאַל געוועלשאַפּטליך וואַכענבלאַט פאַר ביאָלע-פּאָדלָסַק און אומגעגנט.

Biala-Podlaska, dnia 22 października 1937 r.

ביאָלע-פּאָדלָסַק פרייטאָג פֿ' וירא 22 אָקטאָבער תרצ"ח

Kino TEZZA

היינט:

די קאמפליעי-דאמע

פון מאַנאַטאַג

א "ווינער" פילם אַ פילם פון אַרישער פּראָדוקציע

Kino Miejskie

פון 28 בײַן דעם 31סטן ת. מ. אויף אַ טאַפּל-פּראָדוקציע:

די לעצטע נאַכט פון אַ פאַרמלשפּיל

די מליסטער פון נאַרשליקייטן

Kino Miejskie

פאַרמלשפּיל געזעלעך

"די פאַרמלשפּיל האָט הויבן"

און "נאַצי פאַרן לאַמט"

און "דער פאַרמלשפּיל-דער"

פון 25 בײַן דעם 27 ת. מ.

א טאַפּל פּראָדוקציע

קאַנצעסיאָנירטע טראַנספּאָרט ביוראָ

י. וויסאַקיןסכּי י. קאַמלעט

ביאָלע-פּאָדלָסַק פּראָטעסט 21

וואַרשע, פּראָנצישאַקאַנער 20 טעלעפּאָן 11.48.46 (פּרי שפּיעלעמאַנען).

מעלדעט דער באַפּעלקערונג פון ביאָלע און אומ-געגנט, דאַס זי נעמט אָן אַרדוּכצופירן אַלע אַר ט

פּראַכט-סַחורוֹת

פון וואַרשע קיין ביאָלע און אומגעגנט אין סוף ביאָלע און אומגעגנט קיין וואַרשע

גלייכצייטיק ווערט געמאַלדן, דאַס איבערפירונגען פון מעבל און שטוב-זאַכן, ווערן אָנגענומען אויסן שטח פון גאַנץ פּוילן

אויסן פאַרלעגן שיקן מיר אַרײַן אַ סעציע פון פאַקער צו מעבל, מיר יעס צו פאַרהיטן פון צעבראַכן ווערן באַמערקונג אונזערע אויטאָס זענען פאַרזיכערט פאַר שוונדן.

טוערן אנגענומען סחורה אויף אינקאַסע און די אינקאַסע ווערן אויסגעצאלט אין זעלבן טאַג פון איינגיין.

מיט אַטונג טראַנספּ-ביוראָ

י. וויסאַקיןסכּי י. קאַמלעט.

אוי פּרוּף!

שאַפּט און אַנווייזן זיי אויף דער גע-פאַר פון טענפּווייזער ליידיאָצע פון מושב-זקנים.

דער קאַמיטעט האָט באַשלאָסן צו שאַפּן אַ געוועלשאַפּט לטובת דעם מושב-זקנים וואַ אַלס מיטגלידער זאָלן ווערן אָנגענומען אַלע וועמען די אי-טטיטוציע איז טייער. מיר האָבן באַ-שלאָסן אין דער נאַנטער וואָך צו ווערבירן 500 מיטגלידער, וועלכע זאָלן צאָלן מינימום צו 30 דרייסיק גראַשן אַ חודש מיטגליד-אַפּאַל און 50 גר. איינמאַליקע איינשרייב-זעלט.

די אַקציע פּאַנגט זיך אָן שוין די צוויי-טע וואָך און מיר האָבן דאַס קיינער וועט זיך נישט אָנטראָגן פון צו זיין אַ מיטגליד אין דער געוועלשאַפּט לטובת דעם מושב-זקנים אין ביאָלע.

צו די ביאָלער אין לאַנד:

מיר ווענדן זיך מיט אַ הייסן רוף: פאַרנעמט נישט אין די זקנים און זקנות פון אייער געבורט-שאַפּט און שיקט אַרײַן אייער באַשטייערונג נאָרשן בייגעלעגטן טעקע. (זיטן אַדרעס: Bank Udzialowy Biala Podl.)

צו די ביאָלער אין אויסלאַנד:

מיר ווענדן זיך מיט אַ ספּעציעלן אַפּעל צו שאַפּן אַ איינמאַליקע סטיצע פון 1000 זל. דער די איינטיטיטוציע אַרויסצוגעבען פון אַרע דעפּיזיטן און ברענגען זי צו אַ גלייכצייטיקייט.

מיר האָבן און רעכענן אויף איי-ער אַלעמענס פאַראַנטווערסירונג און אַנטווערסירונג און זאָגן איין פאַרויס-אין נאַמען פון אַלע זקנים און זקנות: אַ האַר ציקן דאַנק!

ADWOKAT

LEON SAFRIN

ul. Reformacka 5 a (dom p. Lubelczyka)

איז צוריקגעקומען און באַנייט זיין אַדוואַקאַט-פּראַקטיק

טווערט געזוכט

אַ צימער ביי אַ אַנטווערדיקער פאַמיליע אין דער געגנט פון פּילדוסקיענאָ אַדער פּל. וואַלנאַטשי.

מעלדן אין דרוקציי "עקספרעס".

Proszek od **BOLU GŁOWY**

DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.

KOWALSKINA

stosuje się również

PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPY I KATARZE

דער פאַמיליע פעלקימל אין יאַנאַוו צום טויט פון זייער היינצליכסטן זיין זון

שמואל

זריקן מיר אויס דעם טיפּסטן מיטגעפיל.

זאָל אייך גאַט טרייסטן און שוין פאַרהיטן פון אומגליק!

פאַמיליע שפּיוואַק.

מינע זיבע פריינט פאַמיליע פעלקימל אין יאַנאַוו!

צום טויט פון אייער היינצליכסטן זון

— מיין טיפּסטן מיטגעפיל אייך

ש. טענענבוים יאַנאַוו-פּאָדלָסַק.

פּרוינץ-פּאַרײַזן לטובת דעם "מושב-זקנים"

לזעב שוואַץ

מושב-זקנים - קאַמיטעט אין ביאָלע

ש. קאַמיטעט

ב. אַרלאַנסקי

יזחא בערמאַן

הערשל שחור

משה לעבענבערג

חיים מאַדעק

"מושב-זקנים" - סאַמזיטל אין ביאָלע

איינלאַדונג!

אַלע וועלכע האָבן אָן אינטערעס פאַר דער מושב-זקנים איינטיטיטוציע ווי אויך פאַר דער אַרדוּכפירונג פון דער "מיטגלידער-אַקציע" ווערן געבעטן אָנטיילצונעמען אין דער

גרויסער פאַרזאַמלונג

זונטאָג דעם 24 ת. מ. 4.30 נ. מ.

אין לאַפּאַל פּין מושב-זקנים

מיט אַטונג

דער קאַמיטעט

פּאַמט קיין סעציעלע איינלאַדונגען ווערן נישט געשיקט

פּריל בלייב לאַשטשעוויק!

צו אייזער נאַמס — מיין האַרציקן וואַרט!

ש. טענענבוים יאַנאַוו-פּאָדלָסַק.

דער קאָמאָ אַרום דער נאַוועלע צום אינדוסטרי-געזעץ

אויסערטריקן אַ שטוב נישט באַזיידיק אַ באַפּטיקונג-שיין. אין דעם אַרטיקל זענען מיר אויס צו באַקענען די גע- זעלשאַפּט און באַזונדערס די וואַנט-וועל-קער, הוב און אַ קליינער מאַס, מיט די גרונט-סידור פון דער נייער פּראַיעקט-און באַזונדערס מיט דעם קאָמף אַרום איר.

באַזונדער פּאַקטאַרן, וועלכע זענען שמוסי און אויספירער פון געזעץ האָבן קענען געלעבנען, און דאָס היינטיקע גע- זעץ אַנטשפּרינגט נישט די באַדערפּטי-ניש פון לעבן, דאָס אַנגענומענע פּלעטש האָט אַרבעטריסן און צעריסן אפילו מיט אַרומגעצויגטן דראַט נישט קאַרעקט" (גענדע אויף ווייז 3)

דעם 15-טן דעצעמבער ווערט 10 יאָר אַזאָן פּוילן פּאַרפּליטעט אַנאַהייטלעך אינדוסטרי אָדער צעכן-געזעץ, די דריי באַזונדערע געזעצעגעבונגן, וואָס האָבן ביז דער דאָטע געהערשט אין די באַ-זונדערע אָקפּאַציע-געביטן, זענען אין יאָר 1927 אַנטיפּיצירט געוואָרן, במשך דער צייט איז דאָס געזעץ איינזיקע מאל נאַוועליירט געוואָרן אין שייכות מיט דער רעגלאַמענטירונג פון דער מלאכה אין לענד.

מיר שטעלן נישט אַ קריטעריום צו באַהויפּטן די פּעלערן און מעלות פּנים אינדוסטרי-געזעץ, צי אַ סוסטער, למשל, וואָלט נישט געקענט מאַכן די זעלבע שוין אַן אַ האַנטווערקער-קאַרעט און צי אַ מאלער וואָלט נישט געקענט פּוילן און לענד.

פּוילן מיר צו צו די מאַמענטן וואָס באַזירן אונז אַמפּערטן, צו דעם אַזוי גערופּנעם "יידישן קאָמענט" אין דער אַקציע.

אַן שום צווייפל וועט זיך די יודישע געזעלשאַפּט ווי געהעריק רעפּרעזענטירן אין דער זאַמלונג, וועגן דעם איז צו-מאָל איבריג צו טרייבן, ווייל יידן זענען פון זייער איינזאַפּט אַ פּאַקל פון רח-מינים בני רחמים אָבער צי וועט מען די יודישע אַרבעטריסן ביים פּאַרטיקלן גיט אַרומשפּרייטן? צי וועט מען איבערחזרן די זעכטיגע פון פּאַראַיאָרן ווען אַנטשטאָט צו מאַכן ווי מהאַט עס אַנגעזאָגט אַ יודישע פּאַרטיקל, האָט מען די זאַך איבערגעגעבן צום מאַגיסטראַט און זאָרט מיטן "אַלט באַקאַנטן" שטיינער. צי דאָרף די יודישע געזעץ-שאַפּט פּאַנאָנענען מיט די צוויי פּאַרטייער אירע און קאַמיטעט און דערמיט איר וועל לעבן דער ביאָלעך יודישער אַרבעטריסן?

סאיו איכער יודער דיסקוסיע אַז די יודישע וואָרט-פירער פון ביאָלע פון די זאַך נעמען ערנסט, זיי מוזן זיך פּאַרטרעטן אַיבער דעם אומ-שונאָר. דאָס צו יידן וועלן אין אַ קלע-נערער מאַס געבן פון דער ווייטער-שטיצע און דאָך וועט מען ביי זיי גע-זען זייערן.

פּוילן מיר צו צו די מאַמענטן וואָס באַזירן אונז אַמפּערטן, צו דעם אַזוי גערופּנעם "יידישן קאָמענט" אין דער אַקציע.

אַן שום צווייפל וועט זיך די יודישע געזעלשאַפּט ווי געהעריק רעפּרעזענטירן אין דער זאַמלונג, וועגן דעם איז צו-מאָל איבריג צו טרייבן, ווייל יידן זענען פון זייער איינזאַפּט אַ פּאַקל פון רח-מינים בני רחמים אָבער צי וועט מען די יודישע אַרבעטריסן ביים פּאַרטיקלן גיט אַרומשפּרייטן? צי וועט מען איבערחזרן די זעכטיגע פון פּאַראַיאָרן ווען אַנטשטאָט צו מאַכן ווי מהאַט עס אַנגעזאָגט אַ יודישע פּאַרטיקל, האָט מען די זאַך איבערגעגעבן צום מאַגיסטראַט און זאָרט מיטן "אַלט באַקאַנטן" שטיינער. צי דאָרף די יודישע געזעץ-שאַפּט פּאַנאָנענען מיט די צוויי פּאַרטייער אירע און קאַמיטעט און דערמיט איר וועל לעבן דער ביאָלעך יודישער אַרבעטריסן?

סאיו איכער יודער דיסקוסיע אַז די יודישע וואָרט-פירער פון ביאָלע פון די זאַך נעמען ערנסט, זיי מוזן זיך פּאַרטרעטן אַיבער דעם אומ-שונאָר. דאָס צו יידן וועלן אין אַ קלע-נערער מאַס געבן פון דער ווייטער-שטיצע און דאָך וועט מען ביי זיי גע-זען זייערן.

ווינטער = הילף

קוין געדרונגען נישט אייניגן. אָבער שוין ביי דער ערשטער קאַנס-טיטירונג זיצונג, איז דרך אבד דרך אַ מוטליד באַריס געוואָרן די פּראַנע ווער דאָרף געניסן פון שטיצע, צי איינער וואָס האָט אַן אַרבעטסלאָזע קאַרעט צי דער וועלכן די אינפּאַרמאַצ-יעס וועגן אים זאָגן, דאָס ער איז פּרנסלאָז?

ווי געזאָגט האָט זיך די זיצונג נישט פּאַרנומען מיט קוין געשפּעלטע פּאַרן און דאָריבער איז די דיסקוסיע נישט פּאַרנומקט געוואָרן, אָבער די אייניקע מינונגען, וועלכע זענען קריץ אַרויס-געזאָגט געוואָרן, ווייזן דאָס צווישן די מיטגלידער איז דאָ אַ טענדענץ, ווינטער-הילף" צו געבן אַלע פּרנס-לאָזע נישט נאָר קוין אַרבעטסלאָזע.

דאָס יאָר האָט נישט געהאַט קוין אַנווענדן און דער פּראַקטיק ביי אונז איינס יודישן ביאָלע.

קיינער האָט זיך נישט פּאַרנומען מיט שאַפּן און טיילן, ווינטער-הילף" פאַר די אַלע וואָס פּוילן און הונגען אום ווינטער, קיינער האָט זיך נישט פאַר-נומען מיט באַזאָרגן דאָס יודישע קינד מיט אַ וואַרמען מלבוש אױפן ווינטער. יידן פאַר יידן האָבן נישט געשאַפּן אָבער ביי יידן פאַר אַנדערע, האָט מען יאָ גענומען און אַ סך גענומען, אונז נישט געווען ווער סאָל מאַנען.

דער שטאַטישער ווינטער-הילף-קאָ-מיטעט פון פּאַראַיאָרן, האָט נישט געוואָלט האָבן צו טון מיט דער, בעטע-לער מאַסע" און האָבן זיך פּאַרנומען נאָר מיט שאַפּן די מיטלען אָבער נישט מיטן ספּאַנעריטיילן ווי, פּאַרטיילן די האָט קיינער געגעבן, ווייל סאיו נישט געווען ווער סאָל מאַנען.

דער שטאַטישער ווינטער-הילף-קאָ-מיטעט פון פּאַראַיאָרן, האָט נישט געוואָלט האָבן צו טון מיט דער, בעטע-לער מאַסע" און האָבן זיך פּאַרנומען נאָר מיט שאַפּן די מיטלען אָבער נישט מיטן ספּאַנעריטיילן ווי, פּאַרטיילן די האָט קיינער געגעבן, ווייל סאיו נישט געווען ווער סאָל מאַנען.

דער שטאַטישער ווינטער-הילף-קאָ-מיטעט פון פּאַראַיאָרן, האָט נישט געוואָלט האָבן צו טון מיט דער, בעטע-לער מאַסע" און האָבן זיך פּאַרנומען נאָר מיט שאַפּן די מיטלען אָבער נישט מיטן ספּאַנעריטיילן ווי, פּאַרטיילן די האָט קיינער געגעבן, ווייל סאיו נישט געווען ווער סאָל מאַנען.

דער פּאַרטייער פון די "מישטשאַ-נעס" האָט אױך אין נאָמען פון זיין קלאַס געמוטשן צוגעזאָגט די פּלעטע אַנטשערט צונג, אַזוי, אַז די מערסטע אױפּגעקומענע איינזאַפּט און פּאַרטייער שטיינער, וועט לעבן דער קאַמיטעט צוזאַמען מיט די מיט אים מיטאַרבעטן. דע אַנגעזאָגט, דאָס די הכנסת פון אַנגעל-קלאַס און אַנדערע שטאַטישע אױנווער, זאָלן זיין פּאַרפּאַראַיאָרע גלייך מיט די הכנסת וואָס וועלן אױס-פּוילן פון די אַנדערע קלאַסן. דאָ

דער קאַמיטעט פאַר, ווינטער-הילף", וועלכע איז פּאַרטיקל וואָך געשאַפּט גע-וואָרן, וועט וואַרשיינליך קוין ענדער-רונג און סיסטעם פון טיילן נישט אַריין-ברענגען, זיער אויסריסן פּאַראַיאָרע און זעלבער סעקרעטאַר (פון אַמט) איז דער בירגער-מיטגליד, זיין פּאַרטייער-זיער דער יודישע און צוליב דעם וואָס זיער סעקרעטאַר דאָרף די אַלע פּאַר-דוקטן פּאַרטיילן דורכן באַזאַמטן-פּאַראַיאָרע, וועלן ער, אַלס "שטאַט-פּאַטען" האָט צו זיין דערפּאַציע, אױס מיר ווי וואַר-שיינליך, דאָס טועט און דער הינזיכט

חיים מיאָדעק

בען, אַז די "פרוי" מוז פּאַרלאָרן די שטיב, ווי זי איז געבוירן און דער-צווישן געוואָרן און לויפן ווהיין? נישט קוין נשקא מינא! סקאַן זיין קוין ברויקא קוין פּאַראַיאָרע אױפן פּלאַנעט. דאָס געלט און פּאַרטיקלן מיר איבערלאָזן און אַזיין לויפן בערוב וואָס פּל. אױב נישט, זענען דאָך דאָ וועלכע טעט און פּרנסגעגעבן מעסטערס.

אַך האָב מיט די געווען פון אַלע געשעפּטן און האָב עוסק געווען נאָר אין פּוילן-קאָנסט - עקען, ווייב", די גאַנצע שטוב, די וויסטאַרשע שונאים האָבן מיך צוגערעדט צום מהלוקת, פרי דער קאַפּ זאָל מיר זיין פּאַרטיקלן און זיי האָבן זיך דערפּוילן צוגעגעבן אַנגעהויבן בילוי ובסתּר צו ריפּן און אַנגענומען איין געשעפט נאָך דעם צווייטן.

נאָך אַ לענגערע צייט ברויקאַטעווען, פון אױך אַרויס אינגאַנצן צעבראַכן. אױך האָב געזען דעם גרויסן חרוב און איך געפּרעטן לעבן, אמת, דאָס ווייב האָט געליטן פון ברויקאַט דערפאַר האָט זיך צוגענומען אַן אַרש לעבן. איין געוויסער מאַס זעלסט-שטענדיק, אַמאָלגעגעבן, נאָר אױך קלאַט זיך אַ שווער אױף חסאת-בריקאַט און זיך אַ הייבט.

נאָר יונגע און אַזוי שוין צו שפעט, סאיו שווער מתקן צו זיין...

זאָגן חתימת

אַ "פרוי האַדאָף זיך נישט פּאַרנעמען מיטן האַנדל, סאיו נישט פאַר איר וועגן, זי האָט נישט דעם קאַפּ און קאַן איר נישט געטרויען קוין געלט. איר דאַרפט וויסן, אַז מױן "פרוי, איז גרויסע אשט הילף, אַז דעם געבן איר יאַנטעק האָט זי פּאַרהאַנענעט, זער עפיקע סוסטרע, אַזוי, אַז אַלע שכנים זענען מיר מקנא. נאָר סאיו דאָך נישט שייך, אַז סאיו אַ סאָדי, הורקאַנט" קייט מען נישט אױף קיינע אינטערעס, אַז סאיו דאָך אַזאַ "פּסיכאָן". אין אַהתן זענען דאָך אַלע אירע פּאַרטיקלן אַריין-געגאַנגען אין איין קאַסע. קוין פרעמדע האָט זי דאָס געלט נישט אַנגעגעבן. סאיו דאָך נישט מעגליך אַרױסצופּוילן וואָלעט. אַז "שכנים" האָבן זיך גע-וואָלט אַרױסמישן און אַנגעבען זיך די ערליה פון ווייב, האָב איך שטאַק פּראַטעסטירט, און געזאָגט, אַז "היינט" האָט קיינער נישט זיך רעכט צו אױס-טרווערעווען אין פּרעמדע ענינים, אַז סאיו שוין אונזען די צייט פון די "קלאַ-זעלס" מיט 94 אַרטיקלן...

דאָרף אַרבעטן "מיט" און פון דער צווייטער זייט האָב אױך איר נישט געלאָזט לעבען זיך פון זיין שום מלאכה. קוין שום פאַך, זאָנדיק, אַז "מלאכה" איז אַן עין נאָר פאַך "פּרויזינערט" - אַז זי עין עס מעגליך? - איז דער חרוב אַז דאָס הייסט "בייקאַ" - סאַרדעווען אַן אַ שפּץ

ב ר י ק א ט

פּעליעטאַן

מז דאָך זיין ערנעיע, האָב אין גע-נעסן פּלייש אין די רעטאַראַיאָס, געשאַכטע, געקולטעט, פּריש און אַלט... ביז אױך האָב זיך קאַליש גע-מאַכט דעם מאַגן און געקריגן אַ קאַטאַר-קישקע.

נאָכאָנער האָב איך געזאָגט, אַז פאַר אַ "יודענע" איז נישט געוונט קוין פּריש געבעקע, סאיו שווער צו פאַר-זייען, בעסער צו עסן אַלטגעבעקע און אַ טאָג, צוויי און דריי פּריער, מיר דערפון היטן שבת און זונטאג.

זענדיק, אַז פאַרהאַנגענע ווערן אויסגעפירט, האָב איך דאָן געזאָגט, אַז סאיו גלייכער פאַר דער ווייטשעט פון שטוב אַז דאָס "ווייב" זאָל נאָט עסן זיין קעסער.

מיר די באַשליסן גיינע זאָלן הערן אַמאָל געטוישן דאָס אױך אױסקעטעלעט פּרױטעקט" ווי "בנים" די היינטיקע קינדער, וואָס זענען געוואָרן דערפּוילן קוין די "פּאַרשעטע שפּאַלעס" האָבן אויסגעלערנט אַלע מידות טובות און זענען פּריש צו "פּרױטעט" די אייגנט, גע "מאַמע".

דאָן האָב איך געזאָגט, אַז אַ "פּרוי" פאַרזאָרן זיך נישט פּאַרנעמען מיט קוין פּאַרטיקל, מיט קוין צייטגעבען, מיט ביי-גע, אַ "פרוי" פאַרזאָרן זיין "פּוילן"

ווי מייסטנסן לרעכע זענען אַנטשעקט. אַזוי ווערט מען אױך אַנגעשטעקט מיט אַרבעטן און קאַוונען.

דער עין ברויקאַט איז מיר שוין גע-וואָרן אַזוי איינגעגעבן אין די בירגער, אַזוי און מיר איינגעגעבן, אַז איך זעלבע האָב שוין אױך געקריגן דעם חשק פון ברויקאַט. נאָר אַזוי ווי אױך האָב נישט אַנטער זיך קוין נאָצי-קלעט מינדערהייט, קיינע אומבאַזאָפּט-אין אומבאַזאָפּטע בירגער, איז ביי מיר געוואָרן וויססן אויסצופּוילן דעם ברויקאַט אױפן ווייב...

האָב איך אַנגעהויבן אַ קאַפּף לויט אַלע דינים פון "כנסת" מחזור לויט נוסח, אַשכּנז" נאָר מיט אַ סוסטע-הילף דערפון נישט אַרויסקומען - דער יום "מפּרד", אַנגעהויבן האָב איך מיטן "חתימה-געזעץ" האָב געזאָגט אַז פאַר אַ "פרוי" איז נישט געוונט צו עסן צו פּל פּלייש, סאיו נישט, הומאָל-נישט, אַמאָל מיט געשטעלען און אַ סאיו נישט ווערדיק, נאָר אַמאָל אױף שבת האָב איך מחיר געווען צו קוילן אַ קרישעקל לויט הלכות שחיט פון גלח טשעטשאַק.

אין פון דאָך געטע דער "בעלה-היה" איך מיר דאָך האָבן מיר פאַר מיר דאָרף מען דאָך די-הילף האָבן אױך

פון ביאָלער לעבן

פון מושב-וקנים

שווערן די לאַגע מיט דעם גוטן טאָט האָבן זיי געוואָלט פראַטעסטירן קעגן די "ה" פּוּשן און ביאָלער וואָס זיי זענען זיך אַרױן אין נישט זייערע אָנגעלעגן-הייטן און "מאַכן" פון זיך דעלעגאַציע - יעט -

דער קאָמיטעט האָט אויסגעוויילט דעלעגאַציע אין די פּערוואַנגען פון ה"ה משה דעלעגאַטער און חיים מאַרעק צו אינווערווערן און מאַניסטראַט וועגן: א) פאַררעטערן די שטיצע פאַרן מ"ו. ב) רעכענן פאַרלייטערן אַרױן מיט פּוּש-ציה פאַרזאַעטן ביליקער און מאַניסטראַט-קאַ-פּאַרזי. ג) שטענדיג עטלעכע טאָן קולין אַרױף פאַרזאַעטן. ד) רעכענן זיך נאַר מ"ו דער מיינונג פון מושב-וקנים-קאַ-מיטעט ביים אָננעמען אַהן פּענסיאַ-נירטה אױפן רעכענונג פון דער "אַפּיעאַק" (זעט וועגן צונעמען אױפן חשבון פון דער שטאַט דעם 92-יאָריקן וקן ו. נ.)

מיטוואַך האָט דער אַמטורידער ביר-גערמייטער ה' אַבראַמאָוויטש אױפ-גענומען די דעלעגאַציע אין צוגעזאַעט ווי ווייט מעגליך זי אַלע באַרירטע פּאַקטן צו דערלעדיקן וואָס שייך דעם וקן ו. נ. קען די "פּעיקאַ" צוליב פאַרמלע פּוּדעשע טעמים אים איצט נישט אַרױף נעמען אױף דער ליסטע פון די שטאַט פּענסיאַגריט אַבער ביי דער ערשטער דעלעגאַטיאָן און זיין רייע אױף דערווייל וועט די שטאַט-קאַסע איינזאַלן פאַר אים בלויז פאַר מוטאַן (29 ג'ר.)

פון היינט אָן וועט זיך די "אַפּיעאַק" רעכענן נאַר דער מיינונג פון קאָמיטעט.

די דעלעגאַציע האָט איינגעלאָרן דעם וויצע בירגערמייסטער אַבראַמאַ-וועט אױף דער קאָמיטעט-זיצונג וואָס קומט פאַר זונטאָג.

די איינזאַרונג איז אָנגענומען געוואָרן

אויטערגולירט דעם טראַטאַר אין די יידישע גאַסן

א דאַנק דער ספּעציעלער פּאַראַני-טערעסירונג פון וו. בירג. אַבראַמאַ-וועט אהי אױפן רעכענונג פון דער שטאַט פּאַליסט אױבנגעזאַרבעט געוואָרן דער טראַטאַר און ברוק אױף דער גראַפאַנטור און יאָנאַווער גאַס. די נאַכטטע אַרבעט וועט זיין דאָס "בּיקורן די ז. ג. יידישע הינטער-געלעך" ווי ציעט וואַגנער דער טור-מען ברוואַרער צו צאָגעטן מעגליך אױך, אָז דער ברוק צום בית-עולם וועט אַנזעפּירט ווערן שוין אין די וואַך.

וונטאָט און דינסטאָג איז פאַרגעקומען זיצונג פון מושב-וקנים קאָמיטעט-גער ווימט דער טרויעריקער לאַגע פון דער אינסטיטוציע וווּ ספּעלן אויס מיט-לען די וקנים-ות בעסער צו דערנערן און די צימערן צו באַהייצן. פאַרש-רענע פּראַעיקטן זענען אַרױפגעשוועמען זיך אַזוי דעם אַנשטאַל צו ברענגען צום גלייכעוויכטיג.

סאיו באַשלאָסן געוואָרן צו ענדערן זיך מיט אָן אויסרוף צו דער באַפּעל-קערונג און אַנזייען איר אױף דער פּעצאַר פון שטופּנווייער ליקוידאַציע פון מושב-וקנים. סאיו באַשלאָסן געוואָרן צו רירנדיג אַ "געוועלשאַפט לטובת דעם מושב-וקנים" און אַדוואַכירן אַ ווער-ביר-אַקציע פון מיטגלידער. יעדער מיט-גליד וועט זיך פאַרשליכטן צו צאָלן מינימום 30 גר. א חודש און אָן איינ-מאָליקן איינשרייב-אַפּאַל פון 50 גר. די אַקציע פּאַנגט זיך אָן שוין די טעג. דער קאָמיטעט האָפט, דאָס די יידישע באַפּעלקערונג וועט אָפּשאַצן דאָס וויכטיקייט פון דער אינסטיטוציע געהאַטען אַקציע וועט געבן די געהאַטע רעזולטאַטן.

דער קאָמיטעט האָט זיך אױך פאַר-נומען מיט דער פּאַנצ וואָס פּרויאַטע פּערוואַנגען אומגעטענע. מלל-טוער וואָרפן דעם קאָמיטעט שטייער פאַר-די פּס אין זיין אַרבעט. סאָנדרל זיך אין דעם וואָס דער "ה" יצחק פּוּשין (פּאַריסט) דערמיט זיאָס ער האָט דער ערשטער פּאַרדינגען זיין לעדיקן גע-פּעסט-אַקציע אַ פּאַנצאָנטיק" ווי אױך דערמיט זיאָס די צוגעזאַעטע תּנינה נאַכן טייט פון זיין ברודער אליעזר לייב האָט ער נישט געגאַבן דעם מושב-וקנים האָט זיך דערלוּבט אױף איה-גענער האַנט צו ערן אַ מושב-וקנים קאָמיטעט און אַ פּערוואַנגען צו קוואַליפּיצירן וועמען יאָ אָנצונעמען און וועמען נישט.

די אַגאַדלונג פון ה' פּוּשין האָט אַרלוּסגעווען די גריטע פאַרביטערונג ביי אַלע אַלס רעזולטאַט פון דער אַגאַדלונג. האָט דער קאָמיטעט באַשלאָסן נישט צו קוקן אױף די פינאַנסיעלע שטאַטויקייטן וואָס די אינסטיטוציע לעבט איבער און זיבס זקן וועלכע האָט נישט "זיכה" געווען אָנגענומען זענען און מושב-וקנים אױפן רע-כענונג פון דער שטאַט אָנגענומען אים אין אַנשטאַל אַרױן אויב רעכענונג פון קאָמיטעט. דער קאָמיטעט האָט זיך אָפּגעגעבן רעכענונג. און דאָס וועט באַ-

קאָמף, די לעצטע, וואָלטן זיך נישט געשטעלט אױף דער באַזע פון ביידע צו באַהייצן דעם צוטריט אָז דער מלכה. א פּאַקט איז אַבער אָז דער קאָמף האָט אָנגענומען פאַרמען, וואָס האָבן אין געוויסע פּרטים זיך געזע-רענע מיט פּערוואַנגעטעס.

אין לובלין איז פאַרגעקומען אַ צו-זאַמענפאַרן פון קריסטלעכע האַנטווער-קער פאַרשטייער פון דער גאַנצער וואָ-ווערוועט, אױפן צוזאַמענפאַרן האָט גאַנצן געלימערט ממש אַ גאַנצן וואָ-וואָן געסט. וואָס זענען געוואָרן די בעלי בתים פון צוזאַמענפאַרן, סאיו אפילו געקומען דער פּרעזענט פון די פּוּלישע האַנטווערקער אין פּראַנקרייך. די הויפט טעמע איז געווען, נייער געזעץ-פּראַעיקט. די געסט זענען געווען אַגרעסיוו לגבי דעם דיר. פּטא-נישטיק, מהאָט זיך געשטעלט פאַר אַ ציל אויפצווינגען דעם מחבר פון געזעץ-פּראַעיקט ער אַז אַלע זענען ציען, דורך קיין רעזולטאַציע איז אַבער-אַזעלכע נישט דערוויכטיג געוואָרן, דער צוזאַמענפאַרן איז געווען דעוואַ-רעזיסט-קאַזשטיש און שטורמיש.

ביון 20:00 ט. ה. האָט געדאַרפּט און מיניסטעריום אַרױנגעטראָגן וערן די אַנטווערקער עטעכער פון די ווירטשאַפטלעכע זעלבסטפאַרזאָרגונגען צו ענטפּרעלעס וועגן זייער שטעלונג און צו פּראַעיקטירטער נאַוועלע, דער סייס וועט זיין דער דעזיירונדער פּאַק-טאָר וועגן דער נייער רעכטלעכער גע-זעצונג פון דער מלכה. דערווייל גייט אַבער צו אַ לעהאַפּ-טער, געשיקטער קאָמף, סווערט אַק-טיוויט אַלע כוחות און פּוּשין דאָס געזעץ וועט רעאַליזירט ווערן, וועט ער זיך שטיצן אױף ה' פּטאַניסטקע טען, זען, וועט אַזוי אַרום מנצח זיין, דערווייל נוצט ער אים זיין אורלוּב און פּירט אָן פּאַרעקענט דעם קאַמפּס-פּאַנצ, די האַנטווערקער-טוער פון לובלינער וואָ-יעוודשאַפט זענען מאַביליזירט. צוואַ-מנצחן און קאַנפּערענצן. פון לובלין גייט די אַרבעט אַפּך ווייטער. דער קאָמף וועט אַנשפּאַרן אין מיניסטעריום און אין סייס.

אן ארבעטוויכטיג גיט לובלין, וואָס וועט ווי עס שיינט, באַקעמפן וואַרשע. ל' ער פ. ס. היינטיקן דינסטאָג איז און וואָסע פאַרעקומען זענען זיצונג פון פּלעניום פון דער האַנדלס-קאַמער אױף וועלכן סאיו באַטראַכט געוואָרן דער פּראַעיקט פון דעם. סאַנאַטשינסקי. די דאָנק דער קעגנזייערונג מצד די יידישע ראַטעמענער איז דער פּראַעיקט אָפּגעוואָרפן געוואָרן. ל' ז.

— זיי עס צוזעמערט עס דיר, פּטא-שינסקי, דער מחבר פון נייטע געזעץ-פּראַעיקט אין זיין רעפּערטאָ, ווען כאַו רייף געווען דער געדאַנק אין די רע-גירונגס-קרייזן צו האַייטיקן די בלויזן, וועלכע די צייט האָט אָנגעהויבן ארױס-ווייזן און איינזאַלן. האָבן אָנגעהויבן איה-צושוועמען פּראַעיקטן, מעמאָריאַלן און רעפּערטאָן אַלס גרונטלאַגע אױף צו שאַפן אַ גאַנץ פּרישע געזעצונגען, וואָס זאָל פּאַרשליכטן די מלכה.

אױף אַן איינזאַרטיקן אױפן אױ-גע-פּאַלן דעפּוטאַט סאַנאַטשינסקי, פּרעזענט פון פאַרבאַנד פון די האַנטווערקער קאַמעיטן און פּרעזענט פון דער צענט-ראַלע פון די קריסטלעכע האַנטווערקער. דער האָט געשאַפן אַ געזעץ-פּראַעיקט אָן דער פּאַרטיסאַנדיקונג פון דעם האַנט-ווערקעריום און האָט אים און מאַנאַט מערץ אַרױנגעטראָגן אין מיניסטעריום. די זאָל און געקומען פאַר דער ענט-לעכטיקט און אונטערן האַנט פון דער האַנטווערקער-וועלט האָט דאָס מיני-טעריום באַשטימט אַ קאָמיטעט, וואָס דאַרף צוגרייטן פּראַעיקטן, רעפּערטאָן אויסצואַרבעטן אַ געזעץ.

סאיו דאָן געקליבן דער דירעקטאָר פון דער "ליבלינער" אַנזייערער קאַמער ה' פּטאַנישטיק, אַלס מיטגליד פון דער מיניסטעריאַלער קאָמיטעט און האָט אַרױס-געשיקט זיינס אַ געזעץ-פּראַעיקט, וואָס זאָל אמת ברענגען די פּראַעיקטן פון ביידע מחברים סאַנאַטשינסקי און פּטא-נישטיק, אַרױן רעוואַלוציאָנעלע ענדע-רונגען און דער מלכה, ווירטשאַפט-לעך און אַראַגיאָנעזיאַציע, קולטורעל און געוועלשאַפּלעך, ענדערן זיי אַ סך פון צווייטקייט יסודות פון האַנטווערק, דערסאַר אַבער איז דער געזעץ-פּראַעיקט פון ה' פּטאַנישטיק מער רעאַלער און פּאַרטיסאַנדיק. די באַדערשענישן פון די האַנטווערקערטום אַלס זיין פאַרענדער.

דאָ האָט זיך אָנגעהויבן צו פּאַרוויר-לעבן אַ ליבלינער, אַבער שראַפער קאַמף צווישן די ביידע מחברים פון די גע-זעץ-פּראַעיקטן, וואָס צייט זיך פון ליב-לין קיין וואַרשע, אַבער ער נעמט אַן אַרום אַלע שטחים וווּ סווענען דאָ אַר-אַנזייערער האַנטווערקער.

דיע שטורם צו דעם קאַמף איז גע-ווען דער 24-טער יוני ווען ה' פּטא-שינסקי האָט זיין פּראַעיקט געברענגט פאַר דער עפּעסליכטיקייט דורך רעפּערירן אַזעלכן אױף דער זיצונג פון דער מי-ניסטעריאַלער קאָמיטעט, דער צד שטנדט האָט מאַביליזירט אַלס כּוחות פון באַקעמפן און ריוואַל, וואָס אַ בת, האָט פון לויטן צייכן פון דער צייט אַפּיזיציע אויסגעמיטן צו אָנזאַרירן יידן אינם

אינטערעסאַנטע ידיעות

14 מאָל אַפּערירט די פּרעסע האָט מיטגעטיילט, דאָס וויליאַמע האָט דעם פּראַפּעסאָר פּאַרעל דאָס 14-טע מאָל אָן אַפּעריציע. אין צוזאַמענאַנגען אַרומט וועט זיין איינ-רעכט אַפּעריציע דעם פּראַפּעסאָר וויליאַמע פון פּאַרזיקרין און אַ ווינ-שאַפּטס אינוואַליד. פּאַרזיקרין די איינ-פּאַקטן פון די רעכענונג שטראַלן און פון ראַד האָט ער פּאַרליירן ביידע הענט. די רעכענונג שטראַלן האָבן אים אַטאַ-קריד די הענט, וועלכע מהאָט פּרעסלי-וויי "געקאַט" זיי צו זיך אַקסלען. לעצטעס האָט מען אים געמאַכט אַן אינוועניקטע אַפּעריציע — אױך איה-בער די שטראַלן. פּאַרעל וויליאַמע איז אַלס 65 יאָר און האָט האַלפּטאָס צו ווימען זיך די געפּלעכטע פּאַרזיקרין — אַלץ לטובת דער מונטשטייט.

מונטשערן טון אַמאָל טווייזט זיך אַרויס, זאָל וואָס די

לויפנדן יאָר, האָבן אויסגעוואַנדערט פון פּוּלין 75.016 פּערוואַנג. ד. ה. א טע-פּלעט צאָל ווי אין די זעלבע תּחום עמיגראַציע, גייט אין די איראַפּישע סטער איראַפּעישע לענדער איז אפילו צווייפּעלפּאַל.

אין די ערשטע 7 מאַנאַטן פון ה' האָבן אויסגעוואַנדערט קיין פּאַרזיקרין 21.536 קיין דיטשלאַנד 11.181 קיין לעטווע 22.651 אין אַנדערע איראַפּע-אַישע לענדער 5676 פּערוואַנג. אין די עמיגראַציע פון איראַפּעישע לענדער האָבן עמיגרירט קיין אמעריקא 708 קאַנאַדע 1342 אַרענטינע 4.873 בראַזיליען 1.592 אַרווינאָי 133 פּאַלעסטינע 1.713 אין אַנדערע לענדער פון אמעריקע 3343 פּערוואַנגען.

די עמיגרירט קיין פּוּלין האָבן אין די 7 מאַנאַטן 8627 פּערוואַנג. אין דער זעלבער צייט אין 1936 21.039 פּערוואַנג.

פּירגער, וועלכע כאַפּן פּליגן דאָס שטעטל קונטשעט מיקלעאָ וואו-נאַרן לייזט דעם לעצטן מאַנאַט פון אַ פּליגן כּנסה. דער אַרטיקלער בירגער-

מייסטער האָט אַרויסגעגעבן אַ דעקלעט אױפן סאָך פון וועלכן אַלע שטאַט-ביר-צו זענען מחויב צו — כאַפּן פּליגן. אַ זער אַרױנגעלער דעקלעט!

די געזעצ-פּרעסע אין אַפּריקע זענען אין אַפּריקע האָבן גענוג אינטעלעגענטע מיטברודער, וועלכע קע-נען און לייטן אַפּך לטובת זייערע בירדער — די פּאַרשיקאַפּטע געזעצן. אין אַפּריקע אין די פּאַרשיקאַפּטע און ענגלישע קאַלאָניאַס אַנטוויקלט זיך שטאַרק געזעצ-וואַנגן פּרעסע רעדאַקטאָר דורך געזעצ. געשריבן אין דער אַר-טיקלער שפּראַך, אַדער אין פּראַנצוויש און ענגליש.

די קענעטע וואַנגן-בלאַט דאַרט ביר-נוצט זיך מיט די טעלעגראַפּישע ביר-טער יודעות, כּדי זען האָבן לעזער צווישן די ווייסע, וועלכע קומט צווי-לאַנג זען וואַרשן אױף איראַפּעישע ציי-טונגען. ספּעציעל אױף אַ הייכער מד-רהג שטייען די געזעצ-פּעליטאַנטן אין וועלכע ספּעציעל זיך אַפּ — דאָס צע-מיטלטיקט פון די ציוויליזירטע איה-ראַפּעטער מיט זייער אַנטערגרינדער קולטור.

היינטיקע אַנטי-דעמאָקראַטישע מלוכות האָבן אַזוי מורא פאַר פּאַליטיק-בילדונג און באַמערן זיך מיט אַלע כוחות, אָז זיי אַנטעטעטאַנע" זאלן "עבן אין פינסערניש — איז נישט זייערע קיין איה-טע.

דער באַרטיטער פּאַנצווישער רע-אַקצאַנציער מלוכות-מאַן קאַרידינאַל פּאַרקי ווישעליע טרייבט אין זיין "טעטעצאָנע" אַזוי גוט ווי כּוואַלס געווען העסליען ווען יעדעס גליד פון מענטשלעכן קערפּער זאָל האָבן אירגן, אַזוי וועלכע איר געווען אַ מלוכות-ווי-רעיס אַמאָרעליאַצע וואָלטן אַלע געווען געבילדעט. ה' אַז אַ געווען צווישן זיי ווייניק געהאַלטהייטיקייט, ווייניק פאַר-שטענדיגניש, צופיל כּווערקייט און שטאַרץ."

דינאַל, ווערן היינט פּאַרזיקרין צעסט. מהיינט זיין וואָס מער געהאַרטעט און וואָס ווייניקער געבילדעט.

האַרלעגערטע זיך די עמיגראַציע אין אַפּריקע פון די 7 מאַנאַטן פון

